

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

6 de Excusationibus legitimis tutorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

10 Tutoris ob dolum remoti infamia pœna.
Et ocellia multa quid. eod.

1 Non idoneus dicitur quoque tutor, qui suspectus in fide vel opera videtur, atque ex iis causis quibus suspectus remoueri potest datus, ex iisdem prohibe. i posse ne detur arbitrator.
 2 Suspectus intelligitur, qui ex mala fide tutelam administrat, §. suspectus autem. Et §. nouissime, de suspect. tut. *Vlpia. l. si creditores 15. vers. sed suspectus, de priuileg. lib. 42. P. tit. 6.* quive his moribus pradius est, vt in suspitionem veniat, §. fin. de susp. tut. l. suspectum, eod. in P. Suspicio perfidie vel incommodi pupilli, ex persona tutoris certum non habet malitie tutoris iudicium aliquando, sed num talis sit, qualis malus presumitur, a gumetum & opinionem: vnde in dubio, ne quod veremur contingat, vel ne quod detectum est malum serpat, leges presidium & cautionem dant, & delictis obuiam eunt. Atque ex decemviri ali lege suspecti crimen descendit. *Vlpian. l. 1. §. sciendum, de susp. tut. in P. quod proponi potest contra quoslibet tutores, dicit. l. 1. §. ostendimus. eod.* Suspectus itaq; multis ex causis quis fit, veluti primum si tutor rationes cum collega non communicet, l. actus 20. de admini. tut. Si forte grassatus in tutela aut sordide egerit, aut perniciosè pupillo: si rerum eius aliquid interceperit, expilaueritve ante vel post tutelam, *Vlpian. l. 3. §. nunc videamus, de suspect. tut. in P.* si tutor inimicus fuerit pupillo parentibusve eius, nec reconciliatus illis sit, d. l. 3. §. si tutor inimicus, §. inimicitia, de excus. tut. si res veritas sine decreto vendidit cum fraude, dicit. l. 3. §. Verus & Antoninus. l. 4. Et si quidem de pred. §. al. reb. minor. C. si ad alimenta praelanda pupillo copiam sui non faciat, d. l. 3. §. tutor qui alimenta, de susp. tut. l. si ubi pupill. educ. deb. in P. §. si quis tutor, de susp. tut. qui non facit inuentarium, nec pecuniam ad pradiorum comparationem conferre vel deponere pernicaciter perstat, quoad emtionis occasio inueniatur, d. l. 3. §. tutores, §. l. fin. §. si arbit. tut. C. si segniter, si fraudulenter se gerat, leg. in postulantibus 5. de susp. tut. C. l. 4. eod. si contumaciter administracionem recuset, l. 3. C. eod. si copiam sui vocatus in ius pertinaciter non faciat, *Vlp. l. impuberibus 7. §. si. eod. in P.* si cum ignauia negligentia, vel dolo gerat: si cum simplicitate, rusticitate, ineptia, l. hœc enim 4. §. fin. eod. in P. leg. 3. §. fin. eod. Generaliter alius quoque iustus de causis remoueri quis poterit, si pratorẽ mouerint, cur exiitimer aliquem non debere in tutela versari, *Vlpia. l. 3. §. si tutor, de susp. tut. in P.* Placuit tamen tutores, quomais pauperem fidelem tamen ac diligentem, non esse remouendum a tutela ideo, vt suspectum, l. suspectum 8. eod. in P. §. si. eo. ap. Iustinian. optimumque factum visum est potius curatorem adiungi, quam eundem cum nota fidei & existimationis remoueri, vt ait Modestinus. l. si tutor 9. eod. l. pietatis 6. C. eod. tit. §. fin. eod. ap. Iustinian. §. Ex his itaque causis a tutela remouetur tutor, vel officio iudicis, si apertis argumentis liqueat illi eum esse suspectum, vel si accusatio ea de re instituta coram eo fuerit, l. 3. §. pratorẽ, de susp. tut. in P. §. Accusatur autem & probant suspectos omnes parentes, proximi, cognati pupilli, & quibus pietatis affectio officium hoc promouet, l. pietatis 6. §. fin. eod. C. l. 1. §. consequens, eod. tit. P. §. consequens est. eo. ap. Iustim. item contutores, l. 3. de suspect. tut. P. est ille sit iam remotus vt suspectus: liberi pupillorum, d. l. 3. §. 1. §. Et si hac pendente accusacione interdici administrationi tutori postulato de fallo placuit, alio interea pro administratione subordmando, l. eum quem 7. eod. C. §. si qui. s. autem. eod. ap. Iustim. §. Vlpia. l. quod si forte 14. §. 1. de solut. lib. 46. P. tit. 3. §. Siquidẽ dignum obseruatione est, agi in tutores vt suspectos pendente tempore tutela, nam finita tutela ob eadem quibus quis suspectus ea pendente postulari potest, agitur non de suspecto sed de actione tutela, l. 1. C. de susp. tut. l. pen. eod. in P. l. nisi. §. l. si tutor, in fin. §. l. seg. de tutel. Et rati. distrah. in P. §. sed si suspecti, de susp. tut. §. Porro suspecti t accusatio pro tribunali tantum examinari potest, inquit Marcellus, l. 1. §. suspecti, ad Senat. Turp. lib. 48. P. tit. 16. & nullus alius de huiusmodi questione pronuntiare potest, quam prator Romæ, in provinciis autem presides, & legati proconsulis, §. 1. de susp. tut. ap. Iustim. l. 1. §. damus, eod. in P. §. Et si cui a pratore iurisdictione mandata est: Interdum autem in pupillos comitentes remoti, ad perfectũ vrbis pro eius arbitrio puniendi grauitur remittuntur, l. 1. §. fin. §. l. 2. eod. in P. §. Qui tamen vt suspecti remoti sunt, si ob dolum famosi sunt: si ob culpam non æque, §. suspectus, §. ostendimus, eod. ap. Iustim. l. 3. §. 1. eod. tit. in P. l. si. C. eod. Et fraudatores tutelaum turpi iudicio coerendos dixit Cicero pro Anul. Cecim. ex leg. 12. tab. Et estimacionis summa pœna, id est, infamia, idem pro Roscio. Vt actione tutela damnatos VL-

pia infamia notari ait, l. 1. de his qui not. infam. Idem & apud Græcos ex Demosthene colligitur, Orat. 3. cont. Aphobum circa fin. Ideo qui hac actione agebat, nisi reum perageret, sexta parte litis estimata multabatur, quæ in reum absolutũ veniret. Multa etiam bœtia ideo dicta, quod in quamlibet drachmam calumnie reus, obolo multaretur, cū feni essent oboli in drachma, Buda de affe.

De Excusationibus legitimis tutorum.
 Cap. 6.

Lib. 27. P. tit. 1. Lib. 7. C. tit. 62. Lib. 2. Insti. tit. 25.

- 1 Tutelam gerere habet periculum animæ.
- 2 Excusatio tutela quid.
- 3 Excusationum cause in genere.
- 4 A tutela quando paupertas excusat.
- 5 A tutela se excusat, qui alterius est provincia quã bona pupilli.
- 6 Tutela tres aut due cura, quando ab alia tutela nona excusant.
- 7 A tutela excusant negotia necessaria gerenda.
- 8 Liberi qui, & quot a tutela dant excusationem.
- 9 Excusationes a tutela vel cura ex parte personarum quot. et si quis fuerit tutor si inimicus, si valetudinarium si litem habeat, si minor.
- 10 Septuagenarius quare a tutela & cura excusatur.
- 11 Item Alienigena, & de aliis causis excusationis.
- 12 Excusationes a tutore vel curatore ante administrationem sum & intra 50. dies proponenda, postea perperam proponuntur.
- 13 Excusatione non vititur, qui promissit defuncto patri subire tutelam, vel qui subscripsi donationi, vel legati ob id acceptauerit.
- 14 Utilitas legitime excusationis.

¶ Vemadmodum t proxime pertractata personæ idoneæ non sunt administrationi tutela, quia recitantur inuiti: sic nec qui se excusant ab hoc munere, & nolunt illud subire, accommodi non sunt, cum cogi nequeant. Sunt enim aliqui, qui Dei memoriam habentes, inquit Iustinianus, §. quoniam, et hi qui perhib. oblig. se hab. res minor. in amb. coll. 6. tit. 2. ad tutelam & curam suscipiendam difficulter accedant: non solum vt labores recuset, sed ne pupillo, um gratia in animæ periculum incidant. Quidam tamen illegitime, quidam legitime tutela õnus deprecantur: proinde de legitima excusatione agendum est.

¶ Excusatio t hæc est, muneris rite delatæ tutela ex iustis causis legitime propositis exceptio. Munitus genus est quia alia plura genera quam tutela, ut. tit. de muner. & honor. reliqua differenter as constituunt. Exigimus in hac excusatione rite delatam fuisse tutelam, hoc est, vt idoneus sit tutor, si vellet cui deferatur: etenim illi qui idonei iure communi non sunt, excusatione non egent, pro reciciendo munere vel onere. Veluti si ii qui dari non possunt, dati sunt: vel qui dari possunt quidem, ab iis tamen qui dare non possunt dentur: aut quibus non oportet, aut non eo quo oportet modo. *Modestinus leg. scire oportet 15. §. qui non iuste, de excus. tuto. in P.* Punitio enim præsupponit precedentem habitum, l. decem, de verborum obligatio. leg. Iulianus, de diuort. in P. Dari autem non possunt illi, de quibus proxime ante diximus. ¶ Excusantur t autem primum ratione rerum, de hinc ex qualitate personarum, & subinde ex aliis negotiis, quæ cum pupillo vel aliis sunt, vel futura sunt. ¶ Ratione t rerum se excusant ob inopiam pauperes, si se impares oneri in uncto possint probare, *Vlp. in l. paupertas 9. de excus. tut. in P. §. sed & propter pauperatem, eod. tit.* Videlicet, si eius generis sint, qui repositas non habeant facultates, in victumque necessaria, nisi manibus operentur, & conquirant: talesve sint pupilli facultates, que non permitant tutorem ab administratione abscedere, leg. post susceptam 43. §. fin. eod. tit. Quomobrem qui in collegio pistorum operatur, in pistino per lemetipsum, excusatur non aliter, l. si. eod. & ita mediocritas quoque, & rusticitas excusationem aliquando dant, *Vlp. in l. abletia 8. §. si. eod.* Et ideo cessante paupertate, & facultatibus additis, non competit excusatio, l. non tantum, §. eos qui, de excus. tut. in P. ¶ Reculant t etiam etiam opus tutores dati testamento, si res administranda sint in alia quã sua provincia, *Modestinus in l. non solum 12. §. Et qui in testamento, eod.* ¶ Et t illi quoque qui pertractandis alio: um rebus occupati necessario sunt, excusatione donantur: vt qui tres iam veie tutelam vel curas habet & administrat, quia aliis & istis non posset commode superesse, §. item t res onera, de excus. tuto. leg. 3. 4. 5. 6. eod. in P. Nisi eas affectauerit, quia affectatæ non adscribuntur numero, l. Spadonem 17. §. fin. eod. P. l. voluntaria, eod. C. l. vni qui nu. tutel. se excu. lib. 5. C. tit. 69. nec honoraria.

7 Ideo etiam quibus tributorum exactio commissa a principe, l. exactors tributorum 10. C. de excus. tut. vel aliarum rerum administratio, ea durante excusantur, l. Geometra, & maiores frumentaria 2. eo in P. §. item D. Marcus. eo. ap. Iustin. Hermogenianus, in l. administrantes 44. eod. in P. l. lursperitos 33. eod. §. 8. & qui. de excus. tut. ap. Iustin. quales qui praedatū gerebant Asia, Bithynia, Cappadocia, & aliarum prouinciarum, l. athletea 8. §. 1. eod. patrimonialis colonus. l. si. qui dar. tut. poss. lib. 5. C. tit. 34. excepto conductore, l. coloni 8. de excus. tut. C. l. spadonem 17. §. qui uel ligata, eod. in P. Item excusantur ob dignitatem administrato iam silentiarii principis. l. si. C. eod. d. l. si. de silentia lib. 12. C. magistratus ciuitatum. l. athletea 6. §. remittuntur, de excus. tuto in P. excepto Aedili, l. non tantum 20. §. is qui adiliate. eod. in P. & qui occupati sunt aliis rebus publicis, quales grammatici, sophistae, oratores, philosophi, qui publice iuuenib. profunt, & medici. l. si duas 6. §. Grammatici, & seq. §. §. l. sed & reprobari. l. 7. in princ. §. eod. doctores legum, non quidem qui in aliquo praesulatu docent, sed si Romae, d. l. sed & reprobari, §. fin. vel in alia regia academia profiteantur publice, §. haec autem in proem. Pan. iuris. ¶ Administratio quoque liberorum priorum legitimum, quae plena curis est, & sollicitudinibus, ut aequum non sit patrem ab illa naturali distrahī, ut extraneis, suis relictis, opem impendat. arg. l. praeses prouincia, de seruis. C. l. si. de cura. iur. C. si modo tot sint, qui totum eum desiderent. Vnde numerus definitus est liberorum ad excusationem sufficiens, in quorum recipiuntur seriem nepotes, neptese ex filiis masculis, l. 2. §. remittit. & seq. de excus. tut. §. 1. & seq. eod. ap. Iustin. Et qui in bello ceciderit pro republ. d. §. 1. eod. l. bello amisti. 21. eod. in P. Romae sufficienter. tribus, in Italia quatuor, in aliis prouinciis quinque, l. vnic. de ris, qui num. liber. se excus. lib. 5. C. tit. 66. Item qui patroni senatoris negotia gerit, a tutela decietur patrum excusatur, l. libertus 17. §. liberti. ad municip. lib. 50. P. tit. 1. ¶ Ex capite quoque personarum reici possunt tutela vel cura: ueluti ne is qui tutor fuit, curā eiusdem cogatur subire, §. qui tutelam, de excus. tut. l. curatur. C. eod. Si humilis sit persona, & analphabetus simul, nam utrumque requiritur, nec alterum sufficeret, l. athletea, §. pen. & fin. eo. P. §. similiter eos, eo. ap. Iustin. Inimicitiarum etiam praecedentium capitalium sine reconciliatione cum patre pupillae allegatio excusationem habet, d. l. athletea, §. dar. remissionem, §. item si propter, eod. ap. Iustin. Vti obiciatur ualeat aduerfa administrationi postulare, §. item propter aduer. iam eod. l. item Vp. & l. non solum, §. fin. & in seq. eo. Si lis futura sit cum pupillo, vel existat de uniuersitate bonorum, puta quia se heredem arbitrat, vel alio modo dominum: Etenim de re singulari vel parte bonorum, lis non esset legitima excusatio, l. si pupillum, & l. propter litem, eod. in P. §. item propter litem, eod. ap. Iustin. l. si ut allegas. C. eod. Et proinde communio rerum, vel de ea controuersia, cum per curatorem pupillo ad communia tutanda datum expediri possit, non est iusta excusatio, l. quod res, C. eod. Aetas quoque, quae ad negotia tractanda pupillorum idonea non est, excusat a tutela munere, ueluti minor 25. annorum, qui enim se tueri non possunt, aliorum tutelam subire non debent, & ita iure repelluntur a tutela, §. minores, de excus. tuto. ap. Iustin. l. fin. de legi. hered. C. l. non solum 12. §. si libertus, eo. in P. facit proratione, c. in decoris, de eta. & qualis. ¶ Maior etiam 70. annorum a tutela & cura se potest excusare, §. item maior, de excus. tuto. ap. Iustin. l. 2. eod. in P. l. uni. qui atar. se. excus. l. 5. C. tit. 67. l. 3. de iur. imminut. in P. Dies annorum nostrorum in ipsis septuaginta anni: si autem in potentatibus, 80. anni, amplius eorum labor & dolor, l. sal. 89. Solon humanae uitae terminum etiam 70. annos esse ait, Diog. Laert. in 1. in Solone. ¶ Qui neque cuius, neque incolae eius loci est, in quo tutor datur, recte detestatur administrationem, l. idem Vp. l. 14. §. si de excus. tut. in P. Cal. list. in d. l. non tantum 17. §. liensib. eod. tit. Vp. in l. illud usi atissimum 22. l. propter litem 24. §. licet datus. l. fin. eod. tit. l. 2. & 11. C. eod. Item quis non cogitur suscipere tutelam vel patrocinium contra fratres vel filios, l. humanitatis 13. C. de excus. tut. Et nauicularii excusantur a tutela extraneorum, non eorum qui sunt de eo, eo. eod. seu de collegio, l. pen. C. eod. tit. Et qui ingredi ciuitatem nequeunt, ut ignominia missi ab urbis excusantur, tutelae, l. sed

tra quod qui sciuit se tutorem datum, excusationem debet obicere; neque 50. dierum, si in ciuitate, vel intra 100. a ciuitate lapidem sit, d. l. scire oportet, §. multa. Qui autem supra centum miliaria a ciuitate abest, viginti miliaria habebit ultra numerata in unquamque diem, a qua cognouerit: oportet enim manifestari ei praedibus, vel in faciem, vel in domum: & extra hos, alios triginta dies habebit ad excusationem, d. l. scire, §. qui autem, & §. seq. & §. consequens. Peragi autem debet negotium a die nominationis intra quatuor menses, l. quinquaginta dierum, eod. tit. in P. l. quinquaginta, eod. C. ¶ Subinde si animaduertendum, is qui tutelam recusat, patri pupillorum uiuenti promiserit tutelam se subiturum: tunc enim reiecta excusatione cogitur subire eam, l. spadonem, §. qui patri, de excus. tut. in P. §. item si propter, eod. ap. Iustin. Id ipsum; statuum, si dationi testamentariae se subscripserit, Papi in l. ex sententia 29. de testam. tut. lib. 26. P. tit. 2. l. uxori, §. qui se filio, ad l. Cor. de fals. vel legatum relictum accipiente tutela causa agnouerit, l. post legatum, §. amittere, de is quib. ut indig. in P. quod non potest iure consequi, nisi post acceptam tutelam, l. qui tutelam 20. de testam. tut. l. Non enim, de excus. tut. cum dist. ibi ad uel. ¶ Porro si uilitas legitima & iusta excusationis erit, ut excusatus a periculo tutelae se eximat, l. si tut. C. eo. tit.

De Diuisione tutelae, formulisque tutorum in uniuersum. Cap. 7.

- 1 Continuatio & epitome dicendorum.
- 2 Tutelam datiuam, & permissam diuisa.
- 3 Permissa testamentaria, datiuam legitimam, & a magistratib. datam.
- 4 Mixta a testatore & magistratu confirmata.
- 5 Vnde & tutores aliquando honorarii & notitia causa dati.

Exhibita imagine generalitutelae & substantia, cum partibus eius rerum & personarum, diuisionem explico, in qua quem admodum, & a quibus, & typum, secundum quem tutorem dari & confirmari possunt, exhibebimus, & quibus dari possint: unde & quae affinia curae, & dissidentia sunt, & conuenientia annotare licebit. ¶ Igitur si tutela uel permissa, uel datiuam dicitur, ut ex finitionis uerbis tutelae, l. 1. de tut. in P. §. 1. eo. ap. Iustin. ibi, in re ciuili data, uel permissa, liquet. Permissa testamentaria alio modo dicitur: quia iure ciuili permissum est parentibus, tutores filiiis suis dare, §. permissum, eod. l. 1. de test. tut. in P. Datiuam iuris ciuili duplex, uel quae defertur a lege immediata, nullo alterius personae adhibito ministerio & legis solius auctoritate, ideo legitima, l. legitima, de part. in P. alia datiuam, delata per leges ministerio magistratuum. ¶ Mixta inde quae a tutore, uel a iudice dari potest, dicitur. Ex his honoraria alia, a qua tutores quoque testamentarii, legitimi datiuam, uel datiuam, & honorarii dicitur: quibus & addi possunt, qui propter rerum notitiam dantur.

De Testamentaria tutela, & eius confirmatione; & de tutoribus testamentariis & confirmatis. Cap. 8.

De test. tut. lib. 26. P. tit. 2. Lib. 5. C. tit. 26. Instit. tit. 13. & 14. De confirmando tut. lib. 26. P. tit. 3. Lib. 5. C. tit. 29.

- 1 Potestas dandi testamento tutores a patria potestate, & 3.
- 2 Tutor dari non potest certa rei, nec testamento, uel codicillis inualidis.
- 3 Curator testamento dari non potest, tutor potest.
- 4 Tutor testamento non datur ab alio, quam a patre: uerum datus, a iudice confirmatur.
- 5 Qui testamento tutores dari possunt.
- 6 Tutores quomodo dari possunt testamento.
- 7 Tutores testamentarii quando confirmantur.
- 8 Curator a patre testamento datus, confirmatur.
- 9 Officium iudicis quale in confirmando tutore.
- 10 Tutores & curatores a patre dati, in confirmatione non satisfaciunt, alii satisfaciunt.
- 11 Idem, & quid si a matre datur.
- 12 Tutor filio matre uiuente, ea inuita dari non debet.

¶ Via Romani patriam quae potestatem, ut propriam, sibi arrogant, §. 1. de patria potest. eodem iure ciuili & potestatem tutorum dandi filiis post mortem concessam habent, ex capite legis 1. 2. tab. ut, Vti quisque, legasset super familia tutelaue sua, ita ius esset, l. 1. & l. tut. incertus de testam. tut. l. uerbis 120. de uerb. sig. Neque datio testamentaria ualeat, nisi secundum ius datur tutoris, l. 3. de testa. tut. in P. ¶ Itaque si ius in hac seque oportet, quae pro re, confiderandum docent, ne certae rei, uel causae tutor datur, §. ad certum, qui testa. tut. dar. poss. lib. 1. Instit. tit. 14. l. certarum 12. cum l. seq.

